

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA KRANJ

Leto III. Št. 20

Kranj, 18. maj 1950

Cena din 2-

Izkoristiti notranje rezerve delovne sile pomeni

Naša zvezna in republiška podjetja pogosto tožijo, da ne morejo izpolnjevati proizvodnih planov radi tega, ker jim uprava za delovno silo ne nakazuje delovne sile. Da temu ni tako, se je ugotovilo prav te dni v več podjetjih. Vsekakor je zanimivo, da tista podjetja, ki so posvečala pažnjo delovni disciplini brez nadurnega dela lahko izpolnjujejo mesečne plane, medtem ko nekatera, kjer prepuščajo vprašanje delovne discipline samo evidentiranju, plana ne izpolnjujejo. Prav v tistih podjetjih, kjer se ni postavljalo vprašanje discipline na ostrino, so se ugotovile velike notranje rezerve.

Naše lesna proizvodnja, eksploatacija gozdcov je kot prioriteta prejela v letošnjem letu že veliko število delavcev. Vendar se je izkazalo, da je po drugi strani tudi odšlo skoro tolikšno število delavcev, kolikor so jih prejeli. Sam LIP in pa Lesno-industrijski obrati se niso borili za to, da bi ustvarjali tisti delovni sili, katero zaposlujejo povoljne delovne pogoje in delovno silo ustalili, po drugi strani pa tudi ustvarili točno evidenco o izostankih. Tako se vidi na Lesno-industrijskem obratu Stari dvor Škofja Loka, da se je izostanke samo evidentiralo, medtem ko pa se ni ničesar pokrenilo, da bi se delovna disciplina izboljšala. Zato je popolnoma razumljivo, da je bilo v mesecu aprilu 11,19 odstotka vseh izostankov, 6,9 odstotka je bilo bolanih, od teh pa 2 odstotka bolezenskih izostankov do treh dni, vendar ni nihče ugotovil, če so bili to dejanski bolezenski izostanki. Ker nihče ne kontrolira, se seveda najdejo tudi špekulanti, ki na račun trodnevnih bolezenskih izostankov opravljajo vsa mogoča zasebna dela, ko pa se vrne na delo — izjavi, da je bil bolan, za tistega pa, ki izostanke evidentira je njegova izjava merodajna. Temu stanju primerno je tudi izpolnjevanje proizvodnega plana. Plan proizvodnje je bil v mesecu aprilu dosežen 92 odstotkov, plan delovne sile pa 127 odstotkov. V neki meri opravičuje neizpolnitev plana razrez bukovine, vendar leži večji del krivde v tem, ker ni bil nikdar nihče klican na odgovornost, ker uprava LIO-ja prikriva pred LIP-om neopravičene izostanke, jih v svojih poročilih zmanjšuje, ker za tako nedovoljeno prikrivanje ni bil še nihče v administrativnem aparatu kaznovan. Lahko trdimo, da bi tudi to podjetje izpolnilo plan, če bi delali tako kot delajo na sosednjem Lesno-industrijskem obratu, ki je samo pet minut oddaljen od Starega dvora, v LIO na Trati. Tu je uprava podjetja ob sodelovanju s sindikalno organizacijo dosegla dobro delovno disciplino. Tri-dnevni bolezenski izostankov skoro ni bilo, skratka, ker je uprava pravilno razumela, da je treba izkoristiti skoro vse notranje rezerve, so lahko izpolnili plan proizvodnje s 104,5 odstotkov, plan delovne sile pa 105,47 odstotka, kar je lepo skladno. Ta LIO lahko služi prav vsem lesno-industrijskim podjetjem za zgled. Tako kot so v tem podjetju s pravih prikazovanjem in prepričevanjem dosegli pri delavcih uspeh, ga lahko dosežejo vsi obrati.

Se slabše kakor v LIO Stari dvor pa je pri Gozdni upravi Škofja Loka. Evidenca nad izpolnjevanjem plana, evidenca nad izostanki je tako pomanjkljiva, da si je težko ustvariti pravo sliko. Prav ta neurejena evidenca izkazuje, da v mesecu aprilu ni bilo nobenega neopravičenega izostanka, ko pa si se osebno o tem pogovoril z upravnikom, pa trdi da so neopravičeni izostanki bili. Pri natančnejšem vpogledu v evi-

izpolniti plan proizvodnje

denco se je tudi ugotovilo, da se uredbe, ki govore o kazenskih sankcijah za neopravičeno izostajanje od dela, uprava sploh ni držala. Nič čudnega zato, če se delavci v sosednjih podjetjih jezijo na upravo, ki to Uredbo dosledno izpolnjuje in pravijo: „Zakaj pa na Gozdni upravi ne režejo kart, zakaj pa tam lahko prejmeš živilsko nakaznico neodrezano, pa če tudi delaš v mesecu samo pet dni.“ Delavci imajo v tem pogledu popolnoma prav, kar velja za eno podjetje velja tudi za drugo in je bila dobrim in marljivim delavcem Gozdne uprave storjena velika krivica s tem, ker ima tisti, ki je v mesecu napravil vsega skupaj 5 delovnih dni iste pravice kot pa delavec, ki ni nikdar manjkal in je napravil še veliko nadur v mesecu. Gozdna uprava se vsekakor ne more zadovoljiti z uspehom, katerega je dosegla z izpolnitvijo plana, ker je istega dosegla na račun preokurnega dela. Vestni delavci so morali podpirati lenuhe in špekulante in delati namesto njih po 10 in 12 ur dnevno. Temu stanju pa je kriva uprava sama, ker ne zna napraviti reda in ne pouči logarjev, kako je treba voditi evidenco. Iz tega se vidi vsa njena brezbriznost do nalog, katere so pred njo postavljene in se jim zdi popolnoma odveč ustvariti delovno disciplino to pa radi tega, ker zaposluje ljudi preko dinamičnega plana.

Kriček primer nepravilno razmeščene delovne sile pa je pri „Projektu“ v Kranju. Kvalificirani delavci, tesarji, zidarji in drugi, katere bi druga podjetja nujno rabila opravljajo posle nekvalificiranih delavcev s čemur dela uprava „Projekta“ dvojno gospodarsko škodo. Prvič, ker zaposluje kvalificirano delovno silo na delih, ki bi jih lahko opravljali drugi, drugič pa radi tega, ker plačuje te delavce ne po delu, katerega opravljajo, pač pa po plačilnem razredu, v katerem so razmeščeni po svojih kvalifikacijah. Tako se povišajo režijski stroški za preko 4000 dinarjev dnevno; 315 kvalificiranih delavcev, katere zaposluje „Projekt“ preveč, bi se lahko nadoknadilo z nekvalificiranimi delavci, kvalificirane pa razmestilo na delovna mesta, kjer bi delo odgovarjalo njihovim kvalifikacijam. Uprava „Projekta“ se sicer zaveda kakšno gospodarsko škodo dela s tem, vendar niso pripravljani delavce odstopiti niti pogodbeno, za določeno dobo drugemu podjetju.

To je le nekaj primerov, ki nam kažejo stanje kakršno je, je pa še vrsta drugih n. pr. v „Iskri“, kjer znašajo vsi izostanki preko odobrenega normativa skoro 7 odstotkov ali 87 delavcev.

Imamo pa tudi dobre primere, kakor n. pr. v Gorenjski predilnici Škofja Loka, v Inteksu-u Kranj, v lesno-industrijskem obratu Trata pri Škofji Loki in tako dalje.

Pri izpolnjevanju planov je važno, da znajo podjetja pravilno izkoristiti vse notranje rezerve in da delovno silo, katero zaposlujejo, ustalijo. Treba je delavcem ustvariti take delovne pogoje, da ne bodo zapuščali podjetij kot je bil primer v Tiskanini, kjer jih je v enem mesecu samovoljno odšlo 15 in v Predilnici Tržič itd. Pri ureditvi delovne discipline morajo podjetja iskati sodelovanje pri sindikalni in mladinski organizaciji in se poslužiti baze prepričevanja in dokazovanja, ker le tak način dela je uspešen. Izkoriščanje notranjih rezerv mora biti nov vir delovne sile, s katero bodo podjetja izpolnjevala proizvodne plane 100%.

V NEDELJO bo obvezen pregled krompirišč proti koloradskemu hrošču

Po uredbi o zatiranju koloradskega hrošča in v smislu (načrta) plana o uničevanju tega škodljivca bo v kranjskem okraju v nedeljo dne 21. maja prvi množični pregled vseh krompirišč.

Množične organizacije in mladina naj se zberejo v skupine in naj pod vodstvom krajevnih in vaških vodij pregledajo krompirišča. Ta

pregled se mora opraviti v lepem sončnem vremenu od 10. ure dopoldne do 3. ure popoldne. V slabšem, oblačnem, zlasti pa v deževnem vremenu tak pregled ni uspešen, ker se hrošči skrivajo pod listi ali pa zlezejo v zemljo, kjer jih ne moremo opaziti in uničiti. Zato se bo, če bo slabo vreme, nedeljski pregled krompirišč preložil na prihodnjo nedeljo, to je dne 28. maja, ne da bi kmetijsko poverjenišvo še posebej obveščalo o tem. Vse sumljive najdbe naj krajevno vodstvo zbere in pošlje v dobro zaprtih pločevinastih škatljicah ali steklenicah kmetijskemu poverjeništvu na okraj. Natanko naj navedejo, kje so

hrošče našli, pri katerem lastniku in na kateri njivi.

Napačno bi napravili tisti KLO-ji, ki bi se branili tega pregleda za tiste njive, kjer še krompir ni zunaj, ker ugodno vreme omogoča hrošču, da prileze iz zemlje in ko še ne najde zelenega krompirja, se preseli drugam. Tako se lahko okužba nevarno razširi.

KLO-ji, ki še niso določili vodstva za nedeljske množične preglede, naj to takoj storijo po navodilih, ki so jih prejeli od okrajnega kmetijskega poverjenišva. O tem pregledu naj KLO-ji pravočasno obvestijo preko vaških in skupinskih vodij vsakega posameznega kmeta. KLO-ji in množične organizacije naj storijo vse, da bo ta pregled res množičen in dobro izvršen, kajti uspeh je odvisen od temeljito opravljenih prvih množičnih pregledov.

Takoj, ko bo pregled končan, naj krajevna vodstva zberejo podatke o tem, kakšna je bila udeležba ter število in površina njiv, ki so bile pregledane. Te podatke naj potem pošlje kmetijskemu poverjeništvu na okraj.

Zadnji čas je — plan sončnic mora biti izvršen 100%

Glede na to, koliko je bilo na razpolago orne zemlje je na področju našega okraja izvedena pomladna setev 85 do 90%. Krajevni ljudski odbori pa, ki so z evidenco tako zaostali se bodo morali potruditi, da bodo evidenco takoj uredili tako, da bo izkazovala resnično stanje posejanih površin. Razen tega bodo morali začeti z zaključnim pregledom in popisom setve. Tu bodo morali biti popisani vsi posevki (tudi jesenski) tako, da bo iz njih razvidna vsa orna, za setev primerna zemlja v okraju.

V nekaterih KLO-jih je ugotovljeno, da kmetje niso posadili dovolj sončnic. Ker trenutno ni pri nas dovolj prašičev, da bi v bližnji bodočnosti s svinjsko mastjo krili potrebo po maščobi, je zelo važno, da bomo posejali zadostno količino sončnic, da bomo z oljem krili potrebo po maščobah. Zato moramo vsekakor izvesti načrt setve sončnic 100% in ga tudi preseči. Vseeno je ali, sadijo kmetje sončnice kot čisto setev ali pa kot vmesno. Važno je le to, da bodo pridelali zahtevano količino sončnic

Glede na važnost industrijskih rastlin

V PRIPRAVAH NA TEDEN MATERE IN OTROKA

Vsestranska skrb za otroka v naši socialistični domovini

Vse bolj, ko se bliža Teden Matere in otroka, temvečja je razgibanost v kranjskem okraju v pripravah za čim boljše uspehe v tem važnem tednu, ki naj dokaže vso skrb naše socialistične domovine do našega mladega pokolenja. V teh pripravah sodelujejo prav vsi: AFŽ organizacije, sindikalne in frontne organizacije, mladina, Zveza borcev, Rdeči križ, zdravstvene, socialno-skrbstvene in prosvetne ustanove, ki so skupno naredile okvirni plan dela in prevzele nase posebne obveznosti, ki jih marsikje že uresničujemo.

Tako imajo med drugim Okrajni magazin in OZKZ, cziroma posamezne KZ že urejene koticke za preskrbo nosečih in doječih mater z industrijskimi izdelki. V tem so si bili napovedali medsebojno tekmovanje: kdo bo boljše uredil koticke za matere, ga boljše opremil s tekstilnim blagom po sortimentu in količini, imel na razpolago čimveč iskanih predmetov ter boljše kulturno postrežbo. Vsaka poslovalnica pa bo še posebej uredila v Tednu matere in otroka izložbo, ki bo nazorno prikazovala njihove uspehe v tej smeri. AFŽ organizacija bo organizirala 55 predavanj in kulturnih priredb ter pripravila 7 otroških igrališč, RK pa bo ustanovil higienske aktivne po vseh vaseh KDZ, v katerih bo usposobil zdravstvene aktiviste. V mesecu maju so v Kranju odprte prve mestne otročje jasli ter vzorna otročja restavracija, kar je vse izvršeno po velikem prizadevanju AFŽ organizacije in podpori ljudske oblasti. V Železnikih je prav tako v tem mesecu odprt lep in vzoren Dom igre in dela. In tudi drugje se pripravljajo na to. Zveza borcev pa

bo organizirala izlete vojnih sirot iz podeželja v mesta in tovarne, dočim bodo otroci iz mesta odšli na obisk v partizanske kraje.

Sporod samega Tedna matere in otroka v Kranju pa ima že končno obliko:

- Nedelja, 4. junija:**
Otvoritev, sprejem najboljših mater z otroci, sprejem pionirjev, kulturna prireditve, otroški sejmi.
- Ponedeljek, 5. junija:**
Vzgojno predavanje.
- Torek, 6. junija:**
Gledališka predstava.
- Sreda, 7. junija:**
Obiski po domovih.
- Četrtek, 8. junija:**
Kino predstava.
- Petek, 9. junija:**
Obisk tekstilnih tovaren.
- Sobota, 10. junija:**
Kulturne prireditve.
- Nedelja, 11. junija:**
Svečan zaključek — fizkulturne prireditve.

MLADINCI DELOVNE BRIGADE „MIHA MARINKA“ POMAGAJO V KOKRI VAŠČANOM PRI GRADNJI ZADRUŽNEGA DOMA

Kokra, 15. maja — V kamnolomu dela MDB „Miha Marinka“, ki pripravlja kamene za avtomobilsko cesto „Bratstva in edinstva“, Sestavljena je predvsem iz kmečke mladine. Brigadirji delajo v treh izmenah po 6 ur, izven svojega šesturnega dela pa mladinci prostovoljno delajo pri gradnji zadružnega doma v Kokri. Življenje v njihovem naselju je lepo urejeno.

Med našimi najmlajšimi

"Jutri pa že poneseš svojo hčerko v jasli — včeraj je bila tvoritev."
Tako me je nagovorila tovarišica Vanda, ko sem zjutraj prišla na delo. "Kaj res", sem se začudila in na tistem sklenila, da se jih čimprej ogledam. Zanimalo me je kolikšne in kakšne so te jasli, za katere je bilo toliko borbe glede prostora, prehrane, uslužbenškega osebja itd.

In res sem pretekli teden to tudi storila. Z Vando, ki je peljala v jasli malo Tanjo sva bili že ob 7. uri zjutraj na Jezerski cesti. Dospeli sva do krasne vile, ki stoji v lepem, bogatem vrtu. Pomaknjena je nekoliko nazaj, kot da bi se hotela umakniti vsemu, kar bi motilo mirno življenje v njej. Tovarišica Vanda mi je pojasnila, da je bila vila nekče last gradbenega inženirja Slavca. V njej je bival sam s svojo družino. Z grenkostjo sem pomislila, koliko takih vil je bilo nekdanj, ki so služile zgolj pomehkuženem udeležju denarnih mogotcev, medtem ko so se številne delavske družine stiskale po vlažnih, mrzlih sobah in nikoli niso mogle upati na pošteno stanovanje. Danes pa je tu zavetje otrok — delavnih staršev, otrok onih mater in očetov, ki delajo in se borijo za lepšo bodočnost mlademu rodu.

"Kar vstopiva", mi je rekla Vanda. Od vrtnih vrat pa do vhoda sva šli po lepi, s kamenjem posuti stezici. Tam naju je prijazen pozdravila ena izmed sester — negovalk. V beli halji je bila, na glavi je imela belo avbico.

"Tanjica, kaj si prišla", je poklicala in otrok je veselo zacepiljal z nočnicami, nakar ga je sestra vzela k sebi. Ozrla sem se okoli. Povsod je bilo vse tako lepo in čisto. Nisem vedela kam naj se obrnem, pa me je iz zadrege rešila sestra: "Tovarišica, kar tamle na desno pojditel" Pogledala sem in rahlo potrka la na vrata. "Kar naprej", sem začula glas od znotraj. "Le vstopite". V lični, lepo urejeni sobici je za pisalno mizo sedela sestra, ki je nadomestovala tovarišico upravnico. Pravkar je nekaj pisala. "Kaj pa vi želite tovarišica", me je vprašala. Povedala sem ji s kakšno željo sem prišla. "Rada bi si ogledala kakšne so te jasli, kolikim otrokom lahko nudijo zavetje, kako so urejeni prostori, kakšna je hrana itd. Skratka, zanima me vse, kar se tiče življenja otrok tukaj".

"Vse boste izvedela", mi je rekla sestra. "In najbolje bo, če si to kar ogledava. Tako boste dobila najbolj živo sliko, samo preoblecite se morate preje, ker drugače ne pustimo nikogar k otrokom. Paziti moramo namreč, da se z obleko potom bacilov ne bi na otroke prenesla kakšna bolezen. Takoj vam prinesem haljo — samo trenutek počakajte," je še zaklicala in odhitela.

Za hip sem ostala sama in že se je vrnila nazaj. Preoblekla sem se. "No, tako", je rekla sestra, "sedaj pa lahko kar greva. Najprej si bomo ogledali prvo nadstropje, kjer so otročki do prvega leta starosti." Stopali sva po stopnicah. Sestra je hodila skoraj neslišno, jaz pa s svojimi čevlji, tako ne-

rodno, da bi se najraje sezula. Zdelo se mi je, da prav nič ne spadam semkaj. Ali že sva bili na hodniku. Nešteto vrat je bilo tam in radovedno sem pogledala sestro, kam bova vstopili. "Kar sem netri", mi je pomignila. Vstopim. V precej veliki sobi so bile na obeh straneh postavljene posteljice. Jutranje sonce je pravkar posijalo v sobo in je vso napolnilo z zlatimi žarki. Zdelo se mi je, kot da bi hotelo s svojo svetlobo še povečati lepoto tega doma. Pogledam otroke. Nekateri so ležali v posteljicah, druge pa so sestre negovalke skrbno previjale. Ko so naju zagledali, so začeli cepetati in večji med njimi so smeje ponavljali svoj la-la-la.

Nekaj toplega sem občutila ob pogledu na te otroke in sestre, ki se jim s tako materinsko skrbjo posvečajo. "Lep je ta poklic," sem rekla sestri, ki me je spremljala. "Da", mi je odvrnila. "Lepo je posvetiti se otroku", skrbeti zanj in nadomestovati mu mater — ali tudi težavno je. Mnogo truda in žrtev zahteva. Sedaj pa vam pokažem še bolniško sobo" — je rekla sestra in odprla sosedna vrata. "Tam leže otroci, na katerih pri pregledih opazimo kak znak bolezni. Takega otroka takoj ločimo od ostalih. Trenutno je soba prazna. Malčki so zaenkrat vsi zdravi."

"Tu pa je sobica za dojenje", mi je pokazala vrata še naprej. "Semkaj prihajajo matere dojit svoje otroke. V ta namen imamo nalašč zato izdelane stole, nagnjene nekoliko nazaj, v katerih matere udobneje sedijo." Sama kar nisem vedela kam bi se okrenila, toliko vrat je bilo tu, toliko prostorov, pa vsi enako čisti in brezhibno urejeni.

"Tako, sedaj pa obiščeva še naše večje otroke, ki so v pritličju. Kar pojdiva!" Našli sva jih prav pri zajtrku. Dnevna soba, v kateri so čez dan, je polna živih slik, na veliki polici pri steni pa so zložene igračke. Tu vidiš račke, punčke, konjičke, avtomobilčke itd. "Vse to je za naše otroke. Vse igračke so namenjene njim" — mi je povedala sestra.

"No kako je otroci", jih je vprašala moja spremljevalka. Nasmejali so se, pri tem pa nemoteno pridno zajemali iz skodelic, v katerih so imeli v mleko namočen bel kruh in videti je bilo, da jim gre prav v slast. Vsi so bili enako oblečeni, skrbno počesani in veselo so jim žarele oči.

"Se k naši Zdenkici morava — ta pa je v bolniški sobi." Res tam je v eni izmed posteljic ležala mala Zdenkica. Ko je zagledala sestro, je veselo mahala z ročicami misleč, da jo pelje nazaj med otroke. "Ti pa moraš biti še tukaj," ji je rekla sestra. "Bolna je, ima izpuščaj." je pojasnila meni. "Moramo jo ločiti od drugih, sami pa ji je dolgčas v tej sobi in vedno joče."

Otroci imajo tudi svojo spalnico in kopalnico. V spalnici ima vsak svojo posteljico, z malo nočno omario, na postelji pa je lična blazinica. V kopalnici sestre-negovalke otroke vsak drugi dan okopljejo.

"Koliko otrok pa lahko sprejmejo

jasli?" sem še vprašala. "60 jih bo našlo tu svoj dom, zaenkrat pa imamo le 15 otrok. Zelo moramo paziti, da sprejemo v prvi vrsti sirote in otroke onih mater, ki so zaposlene po tovarnah in drugih ustanovah. Nuditi hočemo dom otrokom onih mater, ki z neumornim delom donšajo svoj delež za dvig blagostanja naše domovine."

Zahvalila sem se sestri in se poslovila. Počasi sem se vračala nazaj. Ob spominu na vse to kar sem videla, mi je v duši ostalo nekaj lepega — neizbrisnega. To je bilo globoko spoznanje in zavest, da naši otroci ne bodo nikoli več nepreskrbljeni in prepuščeni samim sebi, kot nekč. Danes je drug čas — druga doba. In prav ta doba bo nudila delovnim materam in njihovim otrokom vse, dala jim bo vse pogoje za lepo in svetlo bodočnost.

Pomoč mednarodnega otroškega fonda

Mednarodni otroški fond je bil ustanovljen v decembru l. 1946. s ciljem, da pomaga otrokom v državah, ki so bile prizadete v zadnji vojni. MDF je sestavni del združenih narodov. V njem je 26 držav — članic, med katerimi je tudi FLR Jugoslavija. Program MDF je pomoč v prehrani in zdravstveni zaščiti otrok ter nosečim in doječim materam. Pomoč v prehrani sestoji v glavnem iz polnomastnega in posnetega mleka v prahu, mesa in mesnih paštet, maščob,

Šolska mlečna kuhinja v Škofji Loki

posušenih slanin, rib, sira, kakaoa, riža, ribjega olja itd. Dalje nudi pomoč tudi v surovinah kakor bombaža volne in usnja.

V kranjskem okraju sprejma tako pomoč 6.300 otrok in 800 nosečih in doječih mater. Ta pomoč je zelo izdatna, saj sprejme vsak otrok v šolski ali terenski mlečni kuhinji dnevni obrok mleka ali kakaoa in kruh, večkrat pa tudi razne mašne konzerve, maščobe, sir in drugo. Poleg tega pa je večje število otrok prejelo močne smučarske obleke, hubertus plašče, čevlje itd. Naseče in doječe matere ter dojenčki prejema polnomastno mleko v prahu, mlo, riž, ribje olje ali vitamine. Samo v preteklih štirih mesecih tekočega leta se je v kranjskem okraju razdelilo 38.000 kg posnetega in 2.200 kg polnomastnega

Nova otroška restavracija v Kranju

Kranj, 15. maja
Danes dopoldne je bila na Titovem trgu v Kranju odprta nova otroška restavracija. Organizacija AFZ mesta Kranj — center je že dolgo časa stremela za tem, da dobi primerno mesto za otroško restavracijo, da bi bili z njo zadovoljni naši malčki, kakor tudi njihove matere. Po dolgem poizvedovanju AFZ organizacije se jim je to tudi posrečilo. Dobile so lep lokal na Titovem trgu.

Kot prvi so bili v tej restavraciji pogosteni najboljši picinirji po številu 30, ki so se kar lepo in dobro počutili v krasno opremljeni restavraciji. Tukaj gre predvsem vsa pohvala organizaciji AFZ centra, ki je vložila v to delo precej truda. Zaslužen pa je pri tem tudi tov. Mchor, ki ni miroval, dokler ni bilo vse v najlepšem redu. S to otvoritvijo je pridobilo mesto Kranj zares lepo, udobno otroško restavracijo.

in naše države otrokom

mleka v prahu, 330 kg kakaoa, 9000 kg moke, 2400 kg sladkorja, 3000 kg masti, 260 otroških oblek, 71 otroških plaščev, več parov čevljev in podobno.

V našem okraju je 6 delilnih centrov, 9 materinskih posvetovalnic, 16 šolskih mlečnih kuhinj, 3 terenske mlečne kuhinje, 13 gospodarskih internatov, 2 DID-a, 2 dijaška in 1 mladinski dom. Vse te ustanove dele sprejeto pomoč MDF. Večina teh pravilno razume vrednost in potrebo te pomoči. Tako so znale pravilno organizirati brezhibno delitev v terenski mlečni kuhinji v Škofji Loki in Kranju ter šolske mlečne kuhinje v Križah, na Primskovem in Kranju, internati gospodarskih šol v tovarni gume "Sava" in v tovarni "Iskra" v Kranju. Prav dobri sta materinski posvetovalnici v Kranju in Dupljah ter mladinski dom bosanskih otrok v Preddvoru. Žal, pa so tudi ustanove, ki ne razumejo važnosti in potrebe te pomoči. Takšna je n. pr. mlečna kuhinja v Železnikih, ki ni dvignila nakazane hrane MDF in se je morala ta dodeliti drugi ustanovi. Najbolje poslujejo vsekakor ustanove, kjer delitev nadzirajo množične organizacije, AFZ, Zveza borcev itd. Pozvani pa so vsi prebivalci okraja, da vse opažene nepravilnosti ter morebitne predloge za izboljšanje poslovanja ustanov, ki delijo hrano MDF, javljajo okrajnemu koordinacijskemu odboru MDF pri poverjenstvu za socialno skrbstvo OLO.

PROSLAVILI SO DAN ZMAGE

Škofja Loka, 14. maja - Na predvečer Dneva zmage je bila v Škofji Loki v kulturni dvorani svečana proslava v čast praznika. Kulturni in umetniški program je bil dobro naštudiran in podan. Omeniti je tudi politični referat tovariša Hribernik Stanka, ki je bil zelo poučen, jedrnat in poln življenja. Za zaključek je godba zaigrala narodno himno, nakar se je ljudstvo zadovoljno s prireditvijo razšlo.

Pri frontovcih in gozdarjih v Rdeči dolini

Iz Tržiča grem po prijazni dolini, ki me vodi po slikoviti gorski soteski do vzhajajočih Košute. Močenik brzi preko skal in poje enakomerno, veselo pesem pomladi. Vse je v cvetju. Pogled mi bega po samotnih kočah. Izgleda, da so prilepljene na strme vzpetine. Vedno bolj se dviga vijugasta cesta. Pobočja še bolj strmo padajo v dolino. Pod vrhom srečam skupino delavcev. Delajo na popravilu ceste. Bosanci in Prekmurci so, pe govorenju jih spoznam. Delo jim gre hitro izpod rok. Vse kaže, da mimooidičih nitj ne opazijo. Ko se pa kateri oddalji se že sprašujejo: "Gotovo je tudi naš, prišel je pomagati". Na zadnjem cvinku se še enkrat ozrem. Pod menoj je dolga dolina, polna slikovitih prizorov. Šumeča voda pada preko skal. Občudoval bi to naravno lepoto. Nadaljujem pot. Dolina se je razširila. Mogočni gozdovi se razprostirajo v daljavo. Odeti v majsko zelenje so še bolj privlačni in vabije vsakogar v svoje okrilje. Ob tem pogledu sam sebi ne moreš verjeti, da je ta lepi kraj danes last naroda. Med takim premišljevanjem sem prispel do žage in malega naselja z gradom v Putterhof.

Na žagi je vse živo. Delavci neprestano dovažajo hlode in odvažajo rezane deske. Ogromne skladovnice jih je. Od časa do časa prihajajo vozniki in jih vozijo v dolino. Malo naprej je nakladalna rampa za nalaganje hlodov in žičnica. Pravkar nakladajo velik tovorni avto s hlodovino. Ustavim se. Šter Janko se priduša, da ima premalo bencina, da mora zopet v Kranj ponj, napravil je pa samo šest voženj.

"Hej, da ne boste previsoko. Bo kar dovolj", vpije Janko nad nakladalci.

"No Janko, še teh par. Bo pa les preje v dolini, saj veš da ga potrebujejo. Pchiteti moramo. Pa tudi plan moramo prekoračiti", so mledovali nakladalci. Mojstri so v nalaganju. V desetih minutah so imeli naloženega sedem m³ lesa.

"Tovariš, ali se beč peljal? Kar prisedi, moram pohiteti", me je vprašal Janko.

"Ne hvala. Samo vprašal bi rad nekaj" mu odgovorim, pa me je prehitel:

"Veš imam vedno sitnosti s temi nakladalci. Delajo po normi in bi mi najraje kar vse enkrat navalili na avto. So zelo dobri fantje. Vedno so veseli in

dovtipni, če je pa treba prijeti, pa se govoriti nebeden noče. No je tako tudi prav. Vsak dan jim odpeljem okrog 70 m³ lesa. No pozdravljen." Skočil je v avto in odpeljal. Visok oblak prahu se je dvignil za njim kot bi se poslavljaj za vedno.

Šel sem k žičnici. Enakomerno je drsela hlodovina v Dovžanke. Delavci so nemoteno delali, enakomerno kot stroj. Za trenutek se je žičnica ustavila. Pristopil sem k njim.

"Nad stopeščet kubikov spravimo dnevno na vseh štirih žičnicah. Nekateri dnevi tudi po več. Delamo v brigadi in smo še kar med najboljšimi. Druga brigada v Medvodah nam je vedno za petami, pa nas ne bodo. Imamo dobro organizirano. Dva odpenjata, drugi pa les odstranjujemo. Tako gre delo hitro naprej, obenem pa imamo malo zastojev med obratovanjem", so mi pripovedovali. Brez velikih naporov so odstranjevali hlodovino. Žičnica je enakomerno donšala nove hlode iz skoraj nedostopnih višin.

Pri gradu je zelo živahno. Zidarji in tesarji delajo, da grad čimprej obnove. Tudi žene pomagajo. Delo v gozdu jim je pretežavno, zato so jih zaposlili pri lažjih delih. V veži je mladinski in sin-

dikalni stenčas, ki ima mnogo člankov in prispevkov od članov organizacije. Vidi se, da dobro delajo. Tudi kritične stvari so napisane. Tako obsoja mladinko, ki hodi neprimerno na sestanke in je premalo resna za mladinsko delo, čeprav se v produkciji dobro izkaže. Tudi svojo dramsko skupino imajo. Vorizoritev "Vdove Rošlinke" jim je delala nemalo težav, vendar so uspehi.

Okrog gradu je lepo pospravljeno. Pod bregom je poljska kuhinja. Ob velikem kotlu se suče v belem predpasniku zastaven možakar. Pridno meša. Dve tovarišici pa čistita krompir. Niti opazil me ni, ko sem se približal. Nagovorim ga. "Zdravo tovariš, kaj bo dobrega danes za pod zobe"? Ne da bi se okrenil mi je odgovoril:

"Veste za 66 frontovcev kuhati ni lahko, posebnost če še človek ni vajen koliko mora, da bo za vse dosti."

"Kaj je tukaj frontna brigada"? ga vprašam.

"Ja seveda je! Kaj ne veste! Ze drugi dan dela. Prekleta jo dobro maha". Nehal je delati, si obrisal roke in nadaljeval: "Dve skupini sta, delajo pa tu gori"! Roka mi je pckazala smer, kjer dela brigada. "Ni daleč. V pol ure boste lahko pri njih. Le pogledat jih pojditel."

Skupščina okrajnega odbora Rdečega križa

V nedeljo 7. maja t. l. je na V. redni letni skupščini podal obračun v imenu preko 26000 odraslih članov in pomladkarjev o svojem delu, okrajni odbor Rdečega križa v Kranju.

Skupščina se je vršila v osnovni šoli, kjer je bila dvorana na zunaj vidno okrašena z zastavicami RK, znotraj pa je bila razstava Rdečega križa, ki je prikazovala dejavnost v sliki, kar je napravilo prijeten vtis na prisotne.

Skupščine se je udeležil tudi zastopnik Glavnega odbora RKS tov. Zumer Srečko, ki je izrazil priznanje okrajnemu odboru RK kot najboljšemu v Sloveniji ter pozval prisotne, da z istim članom in uspehi nadaljujejo svoje delo tudi v bodoče. Skupščine so se udeležili tudi zastopniki množičnih organizacij in 46 delegatov krajevnih enot poleg odbornikov okrajnega odbora.

Skupščino je otvoril predsednik tovariš dr. Pance Pavel in uvodoma združil spomnisko svečanost na 122 obletnico rojstva Henry Dunanta, ustanovitelja in utemeljitelja Mednarodnega Rdečega križa.

V nadaljevanju so posamezni poročevalci podrobno prikazali dejavnost Rdečega križa v okraju v preteklem letu, v katerem se je usposobilo 559 oseb pomočnega zdravstvenega kadra RK v 13 tečajih prve pomoči za odrasle in šolsko mladino ter protituberkulozno zaščito, izvedlo preko 1000 predavanj o Rdečem križu in zdravstvu, katerih se je udeležilo okrog 22000 oseb, razpečalo zdravstvene literature v vrednosti 10.000 din,

Borba proti tuberkulozi

K programu petletke spada tudi čim uspešnejša borba proti tuberkulozi. Temu delu posveča država največjo skrb in pažnjo, ustanavlja protituberkulozne

dispanzerje, zdravilišča, bolnice, posebne izolirnice in okrevališča. V prejšnji Jugoslaviji ni bilo denarja za ustanavljanje zadostnega števila protituberkuloznih dispanzerjev in ne za nastavev zdravstvenega osebja po teh ustanovah. V Kranju in Skofiji Lcki je sicer deloval protituberkulozni dispanzer, vendar ga ni zdržavala država, temveč Protituberkulozna liga, ki je krila stroške za vzdrževanje te ustanove iz članarin in prostovoljnih prispevkov posameznih dobrotnikov. Le nekaj ljudi se je zavedalo

Primaruha, take sekajo, da kar bobni, če pade. V tem hribu pa dela najboljša sekaška brigada", mi pokaže na naslednji hrib. "Sam! Primorci so. To so fantje! Naravnost igrajo, se z orodjem. Vsak dan jih več poderejo kot je planirano. Pa zapojejo tudi lepo. Veš tovariš, nič mi ni žal, da sem šel v frontno brigado. Rad bi šel sekati, pa saj veste tudi je treba, da nekdo kuha, ali ne? Tudi drugim ne bo žal, če pridejo. Odpočili si bodo duha. Z delom pa ne bodo koristili same skupnosti, ampak imeli tudi lep užitek v občudovanju lepe narave in skrivnosti gozdov, ki nudijo človeku polno razvedrila in sproščenja od vsakodnevnih težav. — Aha, tam pa je ekondem. Moram iti, da mi ne bo ušel". Ze je hitel proti ekoncu Ludviku. Živahno sta nekaj govorila in odšla nato v skladišče.

Kam sedaj! Vedel sem, kje se nahaja frontna in sekaška brigada. K njim grem! Steza se je strmo dvigala navkreber. Hodil sem že pol ure, ko nenadoma zaslišim odmevajoč "ho-ruk". Prislunhl sem. Naenkrat je močno zabnelo. Skočil sem pod skalo in iskal zavetja. Boječ sem se stisnil in čakal. Nič! Počasi zlezem nazaj v strmino in gledam v breg. Kakih dvesto metrov nad menoj

delovalo je 114 postaj prve pomoči pri krajevnih enotah in na šolah, izvedlo zdravstvene izlete v KDZ, napotilo 60 socialno in zdravstveno šibkih otrok v počitniške kolonije RK in prosvete s sredstvi RK, sodelovalo pri razdeljevanju blaga iz Mednarodnega dečjega fonda, katerega se je razdelilo 54.404 kg v vrednosti 1.339.000 din, razdelilo 504 zabojev in vreč moke iz Amerike za naclovljenice v teži 22.806 kg in vrednosti 263.350 din, razdelilo denarno pomoč 20.600 din tuberkuloznim bolnikom, v finančnem pogledu pa doseglo preko 2 milijona prometa.

Najboljši krajevni odbori RK so na skupščini prejeli pismena priznanja in sanitetne potrebščine za nadaljnjo opremo svojih postaj prve pomoči, najboljši med njimi, krajevni odbor Goriče pa še prehodno zastavico v trajno last kot najboljši krajevni odbor RK skozi tri zapredna leta.

Skupščina je kritično pregledala delo v letu 1949 in nakazala smernice za naslednje leto v zvezi s planom in proračunom, ki sta bila tudi sprejeta.

Skupščina je med drugim ugotovila pomanjkljivost v vzgoji mladine in predložila anketo o tem vprašanju, ki naj bi se sklicala v teku priprav za Teden matere in otroka in pomanjkljivost v povezavi z množičnimi organizacijami na terenu, ki naj bi se odpravila z vključitvijo omenjenih zastopnikov v krajevne odbore RK v svrhu čim uspešnejšega delovanja.

kako prepotrebna je ta ustanova, zlasti v krajih, kjer se je industrija vedno bolj širila.

Danes je to vseljidska ustanova. Kolikšna je njena važnost, nam povedo številke rentgenskih pregledov, ki jih je imel protituberkulozni dispanzer v Kranju: v letu 1946 je bilo 8.372 pregledov, v letu 1947 7364, v letu 1948 8.386, a v lanskem letu 9.368.

Te številke pa nam tudi povedo, da se delavec, kakor tudi kmet danes zanimata za razna socialna vprašanja, obiskujeta tovrstna zdravstvena predavanja in s tem pridobivata večje spoznavanje in pomembnost takojšnjega zdravljenja. Naloga nas vseh je torej v tem, da sodelujemo z vsemi razpoložljivimi sredstvi v boju proti tuberkulozi. Ne zadostuje, če nudimo že obolelim zdravljenje doma, v bolnici ali zdravilišču, temveč se moramo boriti že proti eventualnim okužitvam v zgodnji dobi. Skrbeti moramo za dobre socialne in higienske razmere, bodisi po tovarnah, uradih, šolah, kakor tudi domovih. Zdravje je borba za obstoj in napredek države, borba proti tuberkulozi pa je tudi borba za socializem. Zavedati se moramo, da je tuberkuloza socialna bolezen, ki je zahtevala in še zahteva ogromne žrtve, kajti nečloveško zatiranje in izkoriščanje v dobi kapitalizma je našim delovnim ljudem močno izpodjedalo zdravje

je ležala ogromna smreka. Sam sebi sem se smejal, da sem tako strahopeten. Nič zato, previdnost nikoli ne škoduje, sem si mislil. Stopil sem v breg in bil kmalu pri njih. Sedem sekačev je smreko obkolilo in zapele so sekire. Od strani sem jih opazoval. Niso me videli. Govorili so med seboj. "Tale bo imela govevo 5 m". Se dve taki, pa bomo imeli plan za danes izpolnjen. Pa naj kdo reče, da nismo najboljši v brigadi. Smo že nekaj čez plan." Stopil sem mednje. Nezaupno so me gledali.

"Kako gre tovariši", jih nagovorim. "Kar tule poglej! Take podiramo, da je veselje. Nihče jih ni upal prevzeti, mi smo jih pa. Pokazali jim bomo, da smo tudi neizkušeni sekači — frontovci, nekaj vredni. Vidiš dve sta nam pa že ušle po bregu. Je trpljenje, pa vseeno delamo. Zato smo pa prišli v brigado." Na novo so zapele sekire. Delo je šlo hitro naprej.

"Pazite, da vas ne bo pokopala, precej se je nagnila, le na stran pojdi", opominja desetar svoje tovariše. "Zelo nevarno je, ker se nimaš nikjer prijeti. Zelo moramo paziti. Vidiš, tam je pa druga desetina in malo dalje prva", mi je pokazal malo bolj desno, kjer se je slišalo žaganje.

Delo okrajnega izvršnega odbora Protituberkulozne zaštite v Kranju

Delo okrajnega Izvršnega odbora PAZ v Kranju se je v zadnjem času močno razgibalo. Na zadnji seji, ki so se jo udeležili prav vsi člani, so se namreč v podrobnostih pogovorili o izboljšanju organizacije ter si zadali konkretne naloge. Eden važnih sklepov pa je vsekakor ta, da so posamezni člani Izvršnega odbora PAZ konkretno zadolžili za posamezne odbore PAZ na terenu, da jim bodo pomagali v njihovem delu, kar se je pokazalo zelo pozitivno in uspešno pri počiviti dela. Člani IOO pa se dobro zavedajo, kako važna je strokovna vzgoja v tej organizaciji. Na podlagi tega so si zadali nalogo, da bodo izkoristili vsak tečaj, ki bo na teritoriju okraja Kranj, tudi za predavanje o protituberkulozni zaštiti. Odbor PAZ-a ima tudi redni mesečni študij, ker člani dobro vedo, da če sami ne bodo seznanjeni o delu organizacije, ne bodo mogli vršiti raznih predavanj, kakor tudi ne bodo mogli pomagati odborom PAZ pri delu.

Drobne kulturne vesti

KONCERT MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA SKUD-a „FRANCE PREŠEREN“ IZ KRANJA V BESNICI

Moški zbor SKUD-a „France Prešeren“ iz Kranja je 14. tega meseca gostoval v Besnici in v tamkajšnji nabitopolni dvorani Gasilnega doma privedil pod vodstvom dirigenta Petra Liparja koncert udarnih, delovnih, narodnih in umetnih pesmi.

Vaščani so z navdušenjem sledili kvalitetnemu izvajanju zbora. Poleg številnih slovenskih narodnih sta domačinom ugajali zlasti slovenska narodna pesem „Kolo“ ter gorenjska narodna „Potrkan ples“. Obe pesmi so morali pevci ponavljati.

Nastop moškega pevskega zbora iz Kranja je v okviru številnih gostovanj, ki jih prireja zbor na vasi v svrhu kulturnega ojačanja mesta z vasjo v borbi za socialistično preobrazbo vasi.

Lep uspeh dramske skupine MKUD-a „Stane Žagar“ v Kranju — V soboto je dramska skupina MKUD-a Stane Žagar v Kranju uprizorila v Prešernovem gledališču L. Fodor-jevo trodejansko komedijo „Maturó“. Igralci te skupine so se resno potrudili in dali na oder dobro naštudirano stvar, ki je vse gledališke obiskovalce naravnost presenetila. Režija komedije tov. Trefalta, ki je obenem igral ravnatelj gimnazije, je bila odlična. Ves igralski kolektiv je vnesel v igro polno razumevanja, a posebno sta

in obrambne moči. K temu pa se je nagomililo še trpljenje po taboriščih, zaporih, gozdovih itd.

Tuberkuloza je množična bolezen, zato jo lahko zatro edino le množice same z nenehnim sodelovanjem v borbi proti njej.

„Delamo po tekočem traku. Tako hitro napredujemo“, je pripovedoval. Prav tedaj se je zrušila zopet nova smreka. Spet je pokalo vejevje pod pritiskom. Bil sem zaskrbljen, frontovci pa so se smejali. „Danes jih pa bomo, da ne bo mogla druga četa, ki je za tem hribom, zvečer zopet govoriti, da so več napravili.“ Poslovil sem se od njih in se spustil po drugi strmini k gozdnim sekačem. Pesem žage je še dolgo odmevala po gozdu. Prišel sem v dolino. Proti meni je prihajal voznik v bečanskim konjičem. Nesel je hrano frontni brigadi. Visoko nad mano je po žičnici polzela hlobovina na rampo. Od trenutka do trenutka se je ustavila in zaječala pod težo bremena. Steza me je zopet vodila v drugi breg. Stopal sem preko posekanega lesa in kupov vej. Prijeten je bil vonj po sveži smoli. Kmalu sem bil pri sekačih. Enakomerno sekanje vej je govorilo, da so sekači mojstri svojega dela.

„Zdravo tovariš“, me je prehitel sekač, ko sem se mu približal. „Vročje je, ali ne?“

„Ne bo hudega, saj sem samo hodil“, mu odgovorim. „Vidim, da se imate kar lepo.“

Agitacije in propagande tudi niso pozabili. Redno mesečno bodo pisali članke o delu te organizacije, ker bodo le na ta način dvignili organizacijo na tako stopnjo, da bo lahko kos vsem nalogam, ki se postavljajo pred njo. Nadalje se je obravnavala tudi strokovna vzgoja veterinarskih ekip, vprašanje nezadostnega kadra, ki ne more nuditi pomoči le tem. Tudi to vprašanje se je rešilo na ta način, da se bodo vršili študijski krožki z vsemi pomožnimi veterinarji, kakor tudi s kmeti, ki delajo tem vprašanju. Pridobljeno snov na študijskih krožkih bodo prenašali na vse veterinarske ekipe in jih tako strokovno usposabljali.

Da bi se te naloge uveljavile v življenju, je potrebno, da vsi odbori PAZ redno izvršujejo zadane naloge in sami pristopijo k vzgoji svojega članstva. S tem načinom dela bo omogočeno poučiti naše prebivalstvo o pomenu organizacije in ustvariti pri njih zaupanje v PAZ, čuvarja naše ljudske imovine.

se v igri izkazala tov. O. Drča v vlogi profesorja Mozolca in Božič Tatjana v vlogi maturantkinje Katje Slaparjeve. Komedija, ki se uprizarja v Prešernovem gledališču že par dni doživlja zaslužen uspeh.

Večer bosanske sevdalinke v Kranju. V ponedeljek 15. t. m. je nastopila v popolnoma zasedeni dvorani Sindikalnega doma 4 članska družina Radio Sarajeva, ki je našemu občinstvu na svojevredstven način prikazala bosansko narodno pesem. Najboljši v družini je tov. Hadžebegić, ki je glaboko doživeto odpeel nekaj lepih bosanskih narodnih pesmi. Dobra je bila tudi Nadežda Smiljić, dočim je bil Zaim Imanović dekaj monoton. V glavnem pa je ta priredba povsem uspeša, saj se je naše občinstvo v veliki meri spoznalo z lepoto bosanske sevdalinke.

Dopisuje v „Gorenjski glas!“

Pri gezdni frontni brigadi: „Tako podiramo, da je veselje!“

„To pa to. Delamo, da je veselje. Norme imamo in tekmujemo med seboj. Skupno imamo 22 sekaških, 5 spravljenih in 3 vozniške brigade. V preteklem mesecu smo sekači plan prekoračili za 33 odstotkov, tako da še druge vlečemo za seboj, če zastajajo. Je kar lepo delati, če vsi poprimejo kadar je treba. Ko ne delamo, nas pridejo tudi iz Tržiča malo pogledat. SKUD, tovarna „Triglav“ in avto-moto društvo so bili že pri nas s svojimi kulturnimi skupinami. Škoda, da nas ne pridejo še drugi obiskat. Smo zelo živahni in družabni. Z vsemi se dobro razumemo. Nas je že 75 udarnikov. Hrana je dobra. Imamo svojo menzo. Še čevljarstvo popravljalnico smo dobili sedaj. Naš upravnik se za vse pobriga. Veliko bi še lahko povedal. Le večkrat pridite.“ Sklonil se je nad sekuro in nadaljeval delo.

Vračal sem se nazaj. Premišljeval sem o lepem življenju gozdarjev. Kar zavidal sem jim veliko ljubezen, ki jo imajo do gozda. Kako pazijo, da mladih kultur ne pokvarijo — kako jih negujejo. Vse vidijo. Da, to nam je dala nova socialistična domovina.

Tone Podgoršek

Drobne in važne vesti OD VSEPOVSOD

Zveza sindikatov Jugoslavije je izstopila iz Svetovne sindikalne federacije, dokler ne bo ta federacija do temelja izpremenila doseganje politične smeri v bistvenih vprašanih mednarodnega sindikalnega gibanja in dokler ne bodo spremenili negativnega stališča današnjega vodstva SSF do Zveze sindikatov Jugoslavije in do socialistične Jugoslavije.

Letos je bilo v Sloveniji zasajenih nad 6 milijonov novih drevesc, kar pomeni, da smo že sedaj v pogozdovanju izpolnili 60% letnega plana.

Nad 35.800 udarnikov so v enem letu razglasili v LR Bosni in Hercegovini. Lani in letos je dobilo naziv racionalizatorja in novatorja v tej republiki 407 inženirjev, tehnikov in delavcev.

Prvi traktor izdelan v Jugoslaviji, — izdelek tovarne motorjev v Rakovici je težak 2 tona in pol, in ima motor z zmogljivostjo 50 konjskih sil.

V Jugoslaviji so leta 1947. izdelali 8500 radijskih sprejemnih aparatov, letos pa jih bodo izdelali nad 37.000.

13. maja tega leta je poteklo pet let odkar izhaja v Trstu Primorski dnevnik. Pet let „Primorskega dnevnika“ je hkrati pet let borbe tržaških in goriških Slovencev za svoje pravice na ozemlju, ki je po krivični mirovni pogodbi ločeno od Jugoslavije.

Jugoslovanski paviljon na mednarodnem velesejmu v Firencah vzbuja zelo veliko zanimanje. Naša država se v zadnjem času udeležuje vedno več velesejmov. Skoraj ni večjega velesejma, da ne bi naša država na njem kaj razstavila.

V Celovcu je bil 1. maja občni zbor koroških partizanov. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Karel Prušnik, za tajnika pa Franc Zwitter.

ČUDNO REŠEVANJE STANOVANJSKE STISKE

V Kranju leži na MLO nad 1500 neresenih prošelj za dodelitev stanovanj samcem in družinam. Posebno prvi so mnogoštevilni in vsi so delovni ljudje, za katere je treba poskrbeti. Zato je tem večja nepravilnost, kar se dogaja z dvema modernima blokoma za samce na stavbišču nove delavske kolonije tovarne „Iskra“ na Planini, ki bi sprejel pod streho nad 300 samcev. Na teh dveh stavbah je „Projekt“ že izvršil nad 80 odstotkov vseh del, tudi vodovod so že začeli instalirati. Toda kaj se je zgodilo. Pred kratkim so dobili nalogo, naj vsa dela ustavijo, ker baje za dograditev ni kredita. Menda je tu nekakšen nesporazum, če ga pa ni, potem lahko glede na stanovanjsko stisko smatramo ta nalogo za sabotažo.

Delovni ljudje upamo, da odgovorni ne bodo dvonadstropni stavbi samskih stanovanj na Planini pustili nedograjeni samo zato, ker ni kredita. Manjkajo pa samo še okna in zunanji cmet. Zato smo mnenja, da z malo volje stavbi lahko dogradijo, ker imajo material za ta zidarska dela in delovno silo že pri roki.

PROSVETNA DEJAVNOST V PRED-DVORU

S sklepom LP Slovenije se je izobraževalni svet v Preddvoru preimenoval v KUD; bile so volitve novega odbora in ljudje so znova začeli z delom. V odbor so bili pritegnjeni tudi sindikati, ki jim do sedaj za kulturni dvig članstva ni ostajalo volje in časa.

V tekoči sezoni so poleg Nušičeve „Sumljive osebe“ in predpustne šale „Snubci“ naštudirali „Miklovo Zalo“. Ta je od vseh zahtevala največ dela in priprav. Pa tudi uspeh ni izostal. Večkrat so jo predvajali na domačem odru in gostovali z njo na Kokrici. Uspeli so v kulturnem in gmotnem pogledu. Vprizoritev te igre pa je zahtevala tudi izboljšanje odra in nabavo kulis. Novi odbor je tudi to nalogo pravilno razumel. Tovariš Križaj Lojze kaže za stvar samo največ zanimanja in veselja. Uredili bodo tudi dvorano. To je nujno potrebno, ker se v Preddvoru vedno bolj viša nivo kulturnih prireditev in je dvorana skoro postala premajhna. Tudi na kvaliteto kulturnih nastopov gledajo.

FIZKULTURA IN ŠPORT

TITOVA ŠTAFETA

Titova štafeta je praznik veselja in cvetja, praznik ljubezni. Iz najoddaljenih krajev cele države nosijo fizikulturniki, borci JA, mladinci in odrasli pozdrave maršalu Titu. Glavna slovenska proga poteka iz vrha Triglava, do čim se ostale zlivajo v njo iz vseh pomembnih krajev naše partizanske borbe. Letos bodo proge, ki jih bodo pretekli tekači s štafetnimi palicami še daljše, kot so bile kdaj poprej. Tudi število tekačev bo večje. Tako tudi v našem okraju.

Na glavni progi, ki vodi iz Triglava skozi Jesenice bodo naši fizikulturniki štafeto palico prevzeli od jeseniških fizikulturnikov v Podbrezjah 21. maja ob 23.29 min. Prihod štafete v Kranj in njen svečan sprejem bo pred Sindikalnim domom ob 14.17 uri. Istočasno se priključijo glavni štafeti stranske štafete od Sv. Ane nad Tržičem, ki odhaja od tam ob 12.59 uri iz Jezerskega 12.06, Železnikov 11.22 in Žirov 11.27 uri. Odhod glavne štafete iz Kranja je ob 14.31 uri, kjer priteko naši fizikulturniki v Medvode ob 15.39 s predajo palice ljub-

ljanskim fizikulturnikom. Pri štafeti bodo sodelovali v našem okraju najboljši člani telovadnega društva, športnih društev, planinci, gimnazija, mlekarška šola, industrijska šola „Sava“ ter najboljši člani sindikalnih organizacij.

NOGOMET

Koretan : Drava (Ptuj) 4 : 0 (3 : 0)

Ptuj, 14. maja — Danes je bila v Ptuj odigrana prvenstvena nogometna tekma slovenske lige med domačo Dravo in Korotanom iz Kranja. V prvem polčasu je Drava igrala zelo nepovezano, medtem ko so gostje z lepimi kombinacijami stalno ogrožali vrata domačinov. Gole v prvem polčasu sta dosegla Slokan v 2 in 16 minuti in Štular v 36 minuti. V drugem polčasu se je Drava popravila in tudi od časa do časa ogrožala vrata gostov, zaradi slabih končnih strelav in neodločnosti pa ji rezultata ni uspelo izboljšati. V 38 minuti je po krivdi golmana bila prisojena 11 metrovka, ki jo je Iljačič usmeril v korist Korotana. Sodil je Frangeš.

TEDENSKA KRONIKA

Po neprevidnosti se je smrtno ponesrečil. Na žagi v Puterhofu se je smrtno ponesrečil vajenec Puhar Adolf, ker je iz radovednosti v predelavnem času hotel poizkusiti stroj za oblanje, ki pa ga je potegnil nase tako, da je pri tem dobil smrtno poškodbo na glavi in ostalih delih telesa.

Na nepešten način se je hotel okoristiti. V tovarni usnja Standart v Kranju je Kopač Vinko iz Primskovega našel v Juhant Frančiški iz Prebačevega zaveznico, da mu je iz tovarne kradla usnje in odplate ter mu to izven tovarne prodajala, nakar je sam to ukradeno blago prodajal po visokih cenah z namenom zaslužiti na nepošten način denar za gradnjo lastne hiše.

Soominski dnevi

21. maja dan Jugoslovanskega vojnega letalstva.

21. maja 1942. ustreljen narodni heroj Tone Tomšič.

25. maja 1892. rojen Josip Brez — Tito.

Dežurna služba

21. maja ima službo pri soc. zavarovanju dr. Hribernik Ivan, telefon 553; lekarna: Centralna lekarna, Titov trg; trafika: Mačefat Ana, Koroška cesta.

Kino

„Steržič“ Kranj: od 19. do 25. maja am. film „Nepozabna pesem“;

„Svoboda“ Stražišče: od 19. do 22. maja sovjetski film „Zvesti Džubers“

Škofja Loka: 18. do 21. maja ameriški film „Gospa Curie“.

Tržič: 24. in 25. maja francoski film „Po ljubezni“

Gledališče

KUD „Daverin Jenko“ iz Cerklj uprizori v nedeljo 21. maja ob 18. uri v združnem domu na Kokrici dramo „TUJEC NA PRESOJAH“, ki jo je napisal Franc Ks. Puhar.

Koncerti

SKUD Korotan — Križe priredi v soboto 20. maja t. l. ob 8. uri zvečer v Cankarjevem domu na Skali v Tržiču pevski koncert, a v nedeljo 21. 5. v Podbrezjah ob 8. uri zvečer. Na sporedu so narodne, umetne in partizanske pesmi. Zborovodja Grandovec Alojz.

Nove družine

V času od 1. do 13. maja so se na področju matičnega urada v Kranju poročili:

Ropret Stanislav, Senčur in Sušnik Julijana, Senčur; Belovec France, Gornja Košana in Godnič Marija, Banja Luka; Serjun Miroslav in Kenda Frančiška, Kranj; Korenjak Janez in Sajovic Terezija, Predoslje; dr. Vidmar Ivan, Kočevje in Triler Zofija, Kranj; Fale

PLANINSTVO

PLANINSKO KOČO GRADE

Križe, 14. maja — Lani je pri nas obstojala planinska sekcija, ki je pripadala planinskemu društvu Tržič in je imela 95 članov. Letos se je sekcija spremenila v društvo, ki šteje že okroglo 250 članov. Deluje zelo dobro saj ima že dve svoji sekciji in to: planinsko skupino v Strahinju s 65 člani in na Golniku s 25 člani. Samoiniciativno so začeli graditi planinsko kočjo na vrhu Križne gore. Kljub težkočam, ki jih imajo glede materiala, so požrtvovalni planinci v Križah naredili na tem delu že letos okrog 2000 prostovoljnih delovnih ur. Pri tem delu je posebno pohvaliti tov. Česen Lovrenca, ki poleg velikega dela v društvu še vedno najde čas za prostovoljno delo. Poleg njega so zelo agilni še mnogi drugi, a z veliko vnemo nudijo pomoč pri tem delu tudi člani naše Armije. Društvo si je ustvarilo dobro povezavo z množičnimi organizacijami in tako je upati, da bo s skupnim delom planinska kočja na vrhu Križne gore še letos gotova.

ŠAH

MEDMESTNI ŠAHOVSKI DVOBOJ KRANJ — JESENICE

Preteklo nedeljo se je vršil na Jesenicah povratni šahovski dvoboj Kranj—Jesenice na 51 deskah. Obenem je bilo to dosedaj največje srečanje medmestnega značaja. Končni rezultat je 29 : 22 za kranjske šahiste. Na prvih desetih deskah so doseženi sledeči rezultati: Kos : Misjak ½ : ½, Engelman : Štrumbel 1 : 0, Berčič : Štrumbel II 0 : 1, Cuderman : Pribil 1 : 0, Jamnik : Bogataj 0 : 1, Zilerl : Jevšek ½ : ½, Pirč : Lesjak 1 : 0, Grims : Rožič 1 : 0, Destovnik : Pačič 1 : 0.

Še nekaj odmevov proslav 1. maja

Železniki, 10. maja

Na dan 1. maja so že pred 9. uro odjeknili strelji z možnarji. Ob lesno industrijskih obratih Kmetoze Češnjica so se začele zbirati množice. Ob 10. uri je krenila od Češnjice skozi Železnike povorka, ki so jo otvorili jezdeci v narodnih nošah. Sledile so jim vrste šolarjev, za temi pa so vozili lepo okrašeni avtomobili, na katerih je bila prikazana vsa produkcija naše doline: sodarji, kovinarji, lesna zabojarja in nato čevljarji „Ratitovca“. Za temi pa se je vrstila še dolga vrsta prebivalstva s transparenti in vzklikala Partiji in Titu. Po končani povorki je prebivalstvo tesno napolnilo veliko dvorano fizikulturnega doma. Govornik tov. Zumer je opisal pomen 1. maja, navedel pri tem njegove zgodovinske korenine in sedanjo vrednost. S tem se je proslava zaključila.

Selca, 10. maja

Na predvečer praznika je KUD Selca priredil v mladinskem domu svečano proslavo s pestrim sporedom, na katerem je nastopila domača godba in pevski zbor. Na praznik sam pa so v dopoldanskih urah fizikulturniki izvedli pomladanski črč. Pri tem je sodelovalo 30 fizikulturnikov in fizikulturnic. Pri crosu tudi pionirji niso zacstajali.

Iz Škofje Loke nam pošiljajo:

Našim gospodinjam

Odkar se dobi v trgovinah razmeroma več ržene kakor pšenične moke je marsikatera gospodinja v zadregi glede tega, kako naj naredi iz ržene moke dober kruh. Stvar je bolj preprosta, kakor bi kdo mislil. V bistvu gre le za posebno pazljivost pri kvašenju. Zato navajamo naslednji recept:

Presej in dobro premešaj 1 kg ržene, 1 kg enotne in 10 dkg koruzne moke. Napravi kvas iz 1 del bolj hladne, kakor tople vode in ga vlij v sredino moke. Pri tem zadostuje v opoldanskem času 1 dkg kvasa. Ob 16. uri prilij na novo 1 del prav take vode in zmešaj večjo količino kvasa. Pri tretjem postopku okrog 9. ure zvečer prilij 4 dkg soli ostalo potrebno vodo in zmesi testo, nekoliko bolj trdo. Postavi testo čez noč v bolj hladni prostor, zjutraj pa ga zanesi k peku.